

Podziemne miasto:

Ogólny widok wsi Matmata. Lejki na powierzchni oznaczają mieszkania.

Wnętrze izby w mieszkaniu podziemnym.

Podziemne miasto.

Badania, przeprowadzane nad etnografią północnej Afryki, przynoszą wciąż nowe i bardzo ciekawe zdobycze. Ułatwiony obecnie dostęp do Tripolisu pozwolił zbadać niezmiernie interesujący zabytek zamierzchłej przeszłości. Znalaziono mianowicie całe osady, liczące po tysiąc i więcej mieszkańców, złożone przeważnie z żydów, którzy mieszkają w podziemnych domach, budowanych w skałach górskich.

W południowej części Tripolisu, dwa dni drogi od m. Tripolisu rozciąga się długi łańcuch górski. Zaczyna on się przy granicy Tunisu i ciągnie się aż do morza. Łańcuch ten w części swej zwanej Dżebel Gariana posiada u stóp ładne oazy, pełne zieleni i drzew. Właściciele jednak tych oaz, Berberowie i Żydzi, mieszkają w samych górach, w skalistych domach, wykutych w głębi niedostępnych prawie nieraz parowów górskich.

Wioski te, rozsiane na znacznej przestrzeni, dla oka podróżnego są zupełnie niewidoczne. Największa z tych wsi, Matmata, liczy dwa tysiące mieszkańców. Budowa tych pod-

ziemnych miast jest bardzo oryginalna. Na szerokich platformach górskich lub na krawędziach większych rozpadlin zauważyć można kwadratowe i okrągłe otwory. Część domów zewnątrz zupełnie jest niewidoczna, gdyż wejścia do nich kryją się w wielkich

naturalnych lub też sztucznie wyłobionych kraterach.

Mieszkanie każde ma dwa, trzy a nawet czasem cztery piętra, ale w głąb ziemi, względnie skały. Krater, który prowadzi do mieszkania, ma zwykle około 10 m. głębokości. Z dna krateru prowadzą wejścia do izb domu. Każda z nich ma od 5—10 m. głębokości a 2 do 3 m. szerokości i bywa ich zwykle sześć do osiem w każdym kraterze. Jeśli rodzina zamieszkująca dom jest liczniejszą, wtedy wygrzebuje się izby pod sobą w kilku piętrach, a wejścia do nich prowadzą ukośnie z krateru. Do domu nie schodzi się jednak wprost z brzegu krateru, który stanowi rodzaj dziedzińca, ale przez osobne wejście korytarzowe, długie nieraz na 15 m.

Wewnętrzne urządzenie mieszkań jest bardzo proste, odpowiadające charakterowi i nawyknieniom mieszkańców. Nie ma stołów, łóżek lub stolików, które zastępują nisze, wykute w skale, a zasłane matami. Wielkie tykwy gliniane służą na przechowywanie jada i olejów. Materie na ubrania wyrabiają same kobiety na prastarych drewnianych warsztatach tkackich.

Podziemne miasto: Rodzina rabina żydowskiego we wsi podziemnej Matmata.

Wejścia do mieszkań piętrowych z głębi krateru.

Podziemne miasto:

Mieszkanie szejka w Matmata.